

[View the original article](#)

فراتر از خبر

بحران نوجوانی یا ناامیدی عمیق؛ در مدارس فرانسه چه خبر است؟

راديو فردا

۱۲/مهر/۱۴۰۵

اعتراض دانش‌آموزان در پاریس، جمعه دهم مهر

اعتراضات دانش‌آموزان دبیرستانی در فرانسه همچنان ادامه دارد و سازمان‌دهندگان این اعتراضات، به دلیل آنچه نبود «اقدامات ملموس» برای مطالبات دانش‌آموزان خوانده‌اند، خواستار برگزاری دور دیگری از اعتراضات در روز سه‌شنبه ۱۴ مهر شده‌اند.

این اعتراضات در هفت ماه مانده به انتخابات سرنوشت‌ساز ریاست‌جمهوری فرانسه، ابعاد سیاسی پیدا کرده و واکنش رهبران احزاب را برانگیخته است.

جنبش اعتراضی اخیر که از اواخر شهریور در منطقه پاریس آغاز شد، به تدریج به سراسر کشور گسترش یافت و در بسیاری از شهرهای فرانسه شدت گرفت. همزمان با تعطیلی یا مسدود شدن دبیرستان‌ها به

دلیل اعتراضات دانش آموزی، پلیس فرانسه صدها نفر از تظاهرکنندگان را بازداشت کرده است.

لوران نونز، وزیر کشور فرانسه، شامگاه جمعه دهم مهر اعلام کرد که تنها در این روز هزار و ۷۴۷ نفر در ارتباط با ایجاد اخلاف در دبیرستان‌ها بازداشت شده‌اند و شمار بازداشت‌شدگان در یک هفته اخیر از مرز ۵۰۰۰ نفر گذشته است.

با این حال، تظاهرکنندگان بر تداوم اعتراضات خود تأکید دارند. یکی از تظاهرکنندگان در اعتراضات روز جمعه گفت: «متوقف کردن این حرکت در این لحظه، یعنی این‌که همه‌چیز را در همین وضعیت رها کنیم».

بر اساس آمارها، نزدیک به ۴۰۰ دبیرستان از مجموع ۳۷۰۰ دبیرستان در سراسر فرانسه در روز جمعه به دلیل اعتراضات تعطیل بودند. با این حال، در شبکه‌های اجتماعی، اعلامیه‌های متعددی که همگی یکسان هستند و با هوش مصنوعی تولید شده‌اند، خواستار مسدود کردن ورودی نه فقط دبیرستان‌ها، بلکه مدارس راهنمایی نیز شده‌اند.

بر اساس گزارش رسانه‌های فرانسوی، در حال حاضر نزدیک به یکصد مدرسه راهنمایی نیز تحت تأثیر این اعتراضات قرار گرفته‌اند که نشان می‌دهد اعتراضات دبیرستانی‌ها ابعاد گسترده‌تری پیدا کرده است.

اعتراضات دانش‌آموزی، یک سنت طولانی در فرانسه

سعید پیوندی، جامعه‌شناس و متخصص مسائل آموزشی ساکن پاریس، به رادیو فردا می‌گوید که جنبش‌های دانش‌آموزی در فرانسه تاریخی و ریشه‌دار است و به همین دلیل، اشکال مدنی اعتراض و مشارکت در بحث‌های عمومی و عرصه عمومی، سابقه‌ای طولانی در میان دانش‌آموزان فرانسوی دارد.

او می‌گوید: «جنبش دانش‌آموزی در فرانسه سابقه‌ای تاریخی دارد و در دهه‌های گذشته، در مقاطع مختلف توانسته است شمار زیادی از دانش‌آموزان و جوانان را به خیابان‌ها بکشاند؛ چه در اعتراض به وضعیت موجود و چه برای طرح مطالباتی مرتبط با آموزش، شرایط دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها».

بیشتر در این باره:

«آدرس ما نباید آینده‌مان را تعیین کند»؛ اعتراضات دانش‌آموزان فرانسه از کجا آغاز شد؟

این جامعه‌شناس افزود با این که ممکن است سندیکا‌های دانش‌آموزی تحت تأثیر سندیکا‌های دانشجویی یا احزاب سیاسی قرار داشته باشند، اما از نفوذ و جایگاه مشخصی برخوردارند: «دبیرستان در فرانسه، به‌ویژه، همواره فضایی برای یادگیری کنشگری مدنی بوده است و از این نظر، فضای دانش‌آموزی فرانسه با بسیاری از کشورهای دیگر تفاوت دارد».

آقای پیوندی تأکید می‌کند که حتی در مواردی، حرکت‌های اعتراضی نه از مدارس که خود با مشکلات جدی مواجه بودند، بلکه از دبیرستان‌های نخبه‌گرا آغاز شده است؛ مدارس که حتی اگر با مشکلات اقتصادی و آموزشی خاصی مواجه نبوده باشند، در همبستگی با دیگر دبیرستان‌ها و در اعتراض به وضعیت عمومی آموزش به میدان آمده‌اند؛ بنابراین، «سنت» مبارزات دانش‌آموزی در فرانسه، تنها اعتراض به مشکلات مستقیم و ملموس مدارس نیست، بلکه نوعی تمایل تاریخی به مشارکت مدنی و حضور در عرصه عمومی نیز به‌شمار می‌رود.

مطالبات اعتراضات کنونی چیست؟

بر اساس اظهارات تظاهرکنندگان، مطالبات اصلی دانش‌آموزان بیشتر حول وضعیت مدارس و کمبود امکانات آموزشی است.

نیکولا بوگو-بیالچوک، دانش‌آموز سال آخر دبیرستان در منطقه نانت، در یادداشتی در روزنامه لوموند می‌گوید اعتراضات اخیر دانش‌آموزان نتیجه «بحران نوجوانی» یا هیجان لحظه‌ای نیست، بلکه حاصل خشم انباشته‌شده از سال‌ها بی‌توجهی به وضعیت آموزش است.

او به کمبود معلم، فرسودگی ساختمان‌های مدارس، مشکلات گرمایش و شرایط نامناسب تحصیل، کاهش جذابیت حرفه معلمی و نادیده گرفته شدن صدای دانش‌آموزان در شوراهای مدرسه اشاره می‌کند و ضمن تأکید بر این که دانش‌آموزان خشونت و تخریب را محکوم می‌کنند، می‌افزاید که اعتراضاتشان مستقل از احزاب سیاسی است و خودشان قادر به بیان مطالباتشان هستند.

نویسنده این یادداشت خواستار افزایش بودجه آموزش، بازسازی مدارس، دسترسی برابر دانش‌آموزان به فرهنگ، سلامت و فناوری و همچنین افزایش حقوق و جایگاه معلمان و کارکنان آموزشی است و در نهایت می‌گوید دانش‌آموزان تنها سه خواسته اصلی دارند: «شنیده شدن، مورد توجه قرار گرفتن و محترم شمرده شدن»؛ زیرا احساس می‌کنند مدرسه‌ای که زمانی ابزار پیشرفت اجتماعی و تحقق شایسته‌سالاری بود، امروز در معرض خطر قرار گرفته است.

همچنین نیکلا کمون، یک معلم و از اعضای یک اتحادیه صنفی معلمان به خبرگزاری فرانسه می‌گوید که مشکل اصلی ناشی از یک ناامیدی مزمن و عمیق است: «مسئله البته خیلی عمیق‌تر از این حرف‌هاست. جوانان به شیوه‌های مختلف ابراز وجود می‌کنند؛ بعضی‌ها مسالمت‌آمیز، با روش‌های سنتی مانند پلاکاردها، و بعضی دیگر بسیار خشونت‌آمیز. اما همه آن‌ها به روشنی بیانگر یک ناامیدی هستند».

او می‌افزاید: «وقتی خدمات عمومی برای سال‌های متمادی رها شده‌اند، از جمله آموزش عالی، و شیوه ورود به دانشگاه باعث می‌شود برخی دانش‌آموزانی که برای گرفتن دیپلم دبیرستان خود تلاش کرده‌اند، نتوانند در آموزش عالی جایی پیدا کنند، این وضعیت در میان جوانان احساس عمیقی از ناامیدی ایجاد می‌کند. وقت آن رسیده است که این مسئله را جدی بگیریم و پاسخی واقعی به آن‌ها بدهیم».

آقای پیوندی نیز می‌گوید در حالی که شمار دانش‌آموزان در مقاطع ابتدایی و متوسطه اول کاهش یافته، تعداد دانش‌آموزان دبیرستانی کاهش مشابهی نداشته است. به گفته این جامعه‌شناس، کاهش شمار معلمان بیشتر به صرفه‌جویی اقتصادی منجر شده تا بهبود کیفیت آموزش و کاهش تعداد دانش‌آموزان در کلاس‌ها. از این رو، بخش مهمی از اعتراضات کنونی به کمبود امکانات، به‌ویژه در حومه شهرهای بزرگ و دبیرستان‌های فنی‌وحرفه‌ای، و مطالبه نسل جوان برای ارتقای کیفیت آموزش مربوط می‌شود.

آیا اعتراضات اخیر به کارزارهای انتخاباتی مربوط است؟

در فاصله هفت ماه مانده به انتخابات ریاست‌جمهوری، که بر اساس نظرسنجی‌ها مارین لوپن، نامزد راست افراطی، بخت اول پیروزی در مرحله اول انتخابات معرفی شده، و در شرایطی که به دلیل جهش قیمت سوخت، فضای اجتماعی پرتنش است، تظاهرات دانش‌آموزی فرانسه با حساسیت ویژه‌ای از سوی گروه‌های سیاسی دنبال می‌شود.

در حالی که بر اساس برآوردهای چندین منطقه فرانسه، خسارت‌های واردشده به دبیرستان‌ها چندین میلیون یورو هزینه دربرداشته، دفتر نخست‌وزیری فرانسه آنچه را «خشونت‌های شهری» خوانده، محکوم کرده و مسئولیت آن را متوجه حزب چپ رادیکال، «فرانسه تسلیم‌ناپذیر» به رهبری ژان لوک ملانشون دانسته است.

اما آقای ملانشون در پاسخ گفت که نسبت دادن اعتراضات جوانان به او و حزبش راهی برای نادیده گرفتن مشکلات واقعی آنهاست؛ مشکلاتی که با تجربه روزمره جوانان همخوانی دارد. این چهره سیاسی چپگرا در عین تأکید بر حمایت از مبارزه بدون خشونت، مهم‌ترین نگرانی خود را خشونت پلیس علیه جوانان دانست و نسبت به برخورد نیروهای پلیس با معترضان ابراز نگرانی کرد.

او همچنین این اعتراضات را جنبشی «خودسازمان‌یافته» دانست که اکنون به دانشگاه‌ها و دیگر مراکز آموزشی نیز گسترش یافته است و فرسودگی و کمبود امکانات در دبیرستان‌ها که سال‌ها ادامه داشته، سرانجام به نقطه‌ای رسیده که نارضایتی انباشته‌شده جوانان را به اعتراض گسترده تبدیل کرده است.

اما ادوارد فیلیپ، رقیب ملانشون در جناح راست میانه، گفت: «سوءاستفاده بدبینانه "فرانسۀ تسلیم‌ناپذیر" و نیروهای سیاسی‌ای که می‌خواهند همه‌چیز را به درگیری تبدیل کنند، شرم‌آور است. همه‌چیز می‌تواند خیلی سریع از کنترل خارج شود».

یک دانش‌آموز در کنار یک خودروی سوخته در جریان اعتراضات در شهر استراسبورگ فرانسه

سعید پیوندی دربارهٔ وقوع برخی خشونت‌ها در این اعتراضات می‌گوید که باید میان جنبش دانش‌آموزی و برخوردهای خشونت‌آمیز تفکیک قائل شد و این دو را نباید یک پدیده واحد تلقی کرد: «در بخشی از این خشونت‌ها، با گروه‌های افراطی مواجه هستیم و در بخش دیگری، با جوانانی از حومه شهرهای بزرگ که عمدتاً از خانواده‌های مهاجر یا کم‌درآمد می‌آیند و ممکن است از فضای اعتراض برای بیان نارضایتی‌های اجتماعی گسترده‌تر و سرخوردگی‌های خود استفاده کنند. شکل اعتراض این گروه‌ها نیز ممکن است خشونت‌آمیز باشد».

با ابراز همبستگی سندیکاهای مختلف با اعتراضات دانش‌آموزی، ممکن است در روزهای آینده نه تنها شدت این اعتراضات کاهش نیابد، بلکه مطالبات دیگری نیز به مطالبات کنونی اضافه شود.

آقای پیوندی دربارهٔ ربط اعتراضات اخیر دانش‌آموزی فرانسه با انتخابات این کشور نیز می‌گوید که همزمانی این دو «چندان اتفاقی نیست و ماه‌های پیش از انتخابات معمولاً دوره‌هایی ملتهب هستند و گروه‌های سیاسی نیز تلاش می‌کنند از طریق نفوذی که در سازمان‌های مدنی، سندیکاها و اتحادیه‌ها دارند، به برخی مطالبات دامن بزنند و آن‌ها را در جهت پروژه سیاسی خود هدایت کنند».

با این حال، این جامعه‌شناس تأکید می‌کند که به هیچ وجه نمی‌توان جنبش کنونی را صرفاً به نفوذ احزاب سیاسی یا فعالیت آنها یا فضای ملتهب پیش از انتخابات تقلیل داد.

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

بایگانی

جهان

© ۲۰۲۶ تمام حقوق این وبسایت، بر اساس مقررات کپی‌رایت، برای رادیو فردا محفوظ است.